

SPECIFICUL SOCIETĂȚILOR ÎN NUME COLECTIV ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Maria SLOBOZIANU^{1*}, Diana MOROȘAN¹

¹Departamentul Inginerie, Drept și Evaluarea Imobilului, grupa D-2106, Facultatea Construcții, Geodezie și Cadastru, Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova

*Autorul corespondent: Maria Slobozianu, e-mail: slobozeanu25@gmail.com

Coordonator științific: Ina BOSTAN, conf. univ., dr., Universitatea Tehnică a Moldovei

Rezumat. *Societatea în nume colectiv reprezintă una din formele societăților comerciale, reglementate de legislația Republicii Moldova. Specificul acestei societăți constă în faptul că este o societate de persoane.*

Prezentul articol are drept scop analiza societăților în nume colectiv prin prisma caracterelor generale ale societăților comerciale.

Cuvinte cheie: *societate comercială, activitate de întreprinzător, întreprinzător, asociați, act de constituire.*

Introducere

Codul civil al Republicii Moldova (în continuare CCRM) definește în art. 245, că „Societate comercială este organizația comercială cu capital social constituit din participațiuni ale membrilor (asociaților). Patrimoniul creat din aportul asociaților și cel dobândit de societatea comercială în proces de activitate aparține acesteia cu drept de proprietate. În cazurile prevăzute de prezentul cod, societatea comercială poate fi fondată de o singură persoană” [6].

Societățile comerciale fac parte din categoria persoanelor juridice cu scop lucrativ, astfel că, și scopul creării societății în nume colectiv (în continuare SNC) este acela de a obține venit.

CCRM reglementează următoarele categorii de societăți comerciale: societatea pe acțiuni, societatea în comandită, societatea cu răspundere limitată și societatea în nume colectiv.

Noțiunea, istoricul și trăsăturile societății în nume colectiv

Prima formă de societate comercială a fost SNC, care derivă din societatea civilă și nu avea persoană juridică [4, p.190].

Pentru a intra în esența SNC, vom exemplifica mai multe definiții generale cu privire la aceasta, din perspectiva mai multor doctrinari [1, p.109].

Astfel, în viziunea doctrinarului Cărpenaru Stanciu D, „societatea în nume colectiv se poate defini ca o societate constituită prin asocierea, pe baza deplinei încrederi, a două sau mai multor persoane, care pun în comun anumite bunuri, pentru a desfășura o activitate comercială, în scopul împărțirii profitului rezultat și în care asociații răspund nelimitat și solidar pentru obligațiile societății” [5].

Ce ține de noțiunea legală a SNC, aceasta este reprezentată în CCRM, în art. 256, alin. (1) și prevede că „societate în nume colectiv este societatea comercială ai cărei asociați practică, în conformitate cu actul de constituire, activitate de întreprinzător în numele societății și răspund solidar și nelimitat pentru obligațiile acesteia” [6].

În ce privește evoluția istorică a SNC, afirmăm că aceasta este considerată una din cele mai vechi tipuri de societate comercială, cunoscând prima reglementare în „Ordonanța lui Colbert” asupra comerțului maritim din 1673, sub denumirea de „societate generală”, fiind preluată din dreptul feudal al orașelor italiene, inițial purtând denumirea de „campagnia”. Activitatea comercială în cadrul acestui tip de societate, era practică mai mult de membrii unei familii, având în vedere că permitea

asocierea unui număr mic de persoane, iar răspunderea era nelimitată și solidară, principiul încrederii personale devenind indispensabil [1, p.110].

O dată cu intrarea în vigoare a Codului comercial francez în 1807, acest tip de asociere capătă o reglementare proprie, sub denumirea de „*societate în nume colectiv*”, fiind preluat ulterior și de legislația statelor europene, inclusiv de legislația Republicii Moldova (Codul civil art. 256-270) [1, p.110].

Astfel, observăm că SNC a prezentat punctul de pornire în apariția și dezvoltarea celorlalte societăți comerciale, dat fiind faptul, că aceasta se consideră a fi printre primele societăți comerciale apărute.

Totodată, această formă de societate este potrivită pentru realizarea unor afaceri mici, în care asociații realizează activitatea și își asumă toate riscurile. Datorită structurii sale, societatea în nume colectiv este considerată forma tipică a societăților de persoane [5].

În această ordine de idei, SNC reprezintă acel tip de societate comercială, care este distinctă prin faptul, că obligațiile societății sunt garantate cu patrimoniul acesteia și cu răspunderea nelimitată și solidară a asociaților, dat fiind caracterul ei social [1, p.110].

Ca și orice societate comercială, în componența SNC se regăsesc de asemenea anumite trăsături, ce o caracterizează și o diferențiază de celelalte [1, p.110]:

1. Potrivit art. 256 alin. 2 din CCRM [6], numărul asociaților nu poate fi mai mic de 2 și nici mai mare de 20 de persoane fizice sau juridice;
2. O persoană fizică sau juridică poate fi asociatul numai al unei societăți în nume colectiv;
3. Societatea în nume colectiv poartă răspundere nelimitată pentru obligațiile sale, în acest sens răspunderea revind nu doar societății în limita patrimoniului existent, ci și asociaților acesteia.

Înființarea și funcționarea societății în nume colectiv.

Înființarea SNC are loc în baza aceluiași principii generale prevăzute de legislație. Astfel că, legislația civilă în acest sens prevede că, SNC se constituie prin act de constituire aprobat de toți membrii fondatori și încheiat în formă autentică.

În acest sens, dacă este să ne referim la actul de constituire, acesta trebuie să cuprindă în mod obligatoriu următoarele componente, prevăzute de legiuitor în art. 247 CCRM [6] :

- numele, locul și data nașterii, domiciliul, cetățenia și datele din actul de identitate al fondatorului persoană fizică; denumirea, sediul, naționalitatea, numărul de înregistrare al fondatorului persoană juridică [4, p.308];
- denumirea, care trebuie să fie sub următoarea formă: SC „denumirea propriu-zisă, care cuprinde în mod obligatoriu numele unuia dintre fondatori” SNC;
- obiectul de activitate [6] ;
- sediul societății;
- modul de reprezentare [6];
- sucursalele societății [6] ;

Totodată, legislația Republicii Moldova prevede și alte date, stabilite de CCRM în art. 257 [6]:

- cuantumul și conținutul capitalului social al societății și modul depunerii aporturilor [3, p.193] ;
- mărimea și modalitatea de modificare a participațiunilor fiecărui participant la capitalul social [4 p. 308];
- răspunderea asociaților pentru încălcarea obligațiilor de depunere a aporturilor [6];
- procedura de adoptare a hotărârilor de către asociați [4, p.308];
- procedura de admitere a noilor asociați [3, p.193];
- temeiurile și procedura de retragere și excludere a asociatului din societate [6].

Desigur, că pentru o bună funcționare a SNC, legiuitorul a elaborat un șir de norme generale, care stau la baza acestui proces de organizare. În acest context, CCRM prevede expres modul de conducere, administrare, reprezentare a SNC.

Rolul important pe care îl deține organul de conducere în cadrul SNC, este prevăzut în art. 258 CCRM și este reprezentat de către toți membrii, iar în scopul relevării aspectului deliberativ, legiuitorul, prin intermediul alin. (2) al aceleiași norme prevede, că fiecare membru al SNC are un singur vot, dacă actul de constituire nu prevede altfel [1, p.112].

De asemenea, deosebit de important în organizarea activității SNC este și factorul administrării. Potrivit art. 259 alin. (1) CCRM, fiecare membru al SNC are dreptul de a acționa în numele societății [2, p.77].

De obicei, în practică, chiar dacă administrarea SNC poate fi încredințată unei persoane, aceasta, potrivit art. 259 alin. (3) CCRM, poate fi administrată și în comun, unde deciziile se iau în unanimitate [6].

Totuși, siguranța unei administrări corecte și în interesul societății este garantată de controlul nelimitat, exercitat de fiecare membru, drept confirmat prin dispozițiile art. 259 alin. (4) CCRM, conform căruia, „*fiecare asociat al societății în nume colectiv, indiferent de faptul este sau nu împuternicit să administreze societatea, are dreptul să ia cunoștință, personal sau asistat de un expert, de toată documentația privind administrarea. Clauza prin care se exclude sau se limitează acest drept este nulă*” [6].

Coroborând prevederile referitoare la administrarea SNC, cu cele ale art. 260 CCRM, care se referă la reprezentarea societății, doctrinarul Gheorghe Ardelean consideră că „*construcția juridică a acestuia din urmă exprimă o variantă nereușită în reglementare, și asta din considerentul faptului că se dublează prevederile art. 259, iar atribuțiile de reprezentare pur și simplu sa-r putea contopi cu cele de administrare*” [1, p.112].

În opinia doctrinarilor, atâta timp cât administratorul exercită activități de gestiune a patrimoniului, realizarea acestui exercițiu în raport cu terții rezultă și calitatea lui de reprezentat al societății.

În fapt, această idee este sugerată de legiuitorul însăși în art. 261 CCRM, atunci când se referă prin normă unică la lipsirea și renunțarea la dreptul de administrare și de reprezentare a societății, având la bază aceeași procedură, iar prin urmare observăm, că ambele funcții denotă prerogative ale administratorului [1, p.112].

Deci, potrivit normei menționate, în cazul existenței unor motive bine argumentate, la solicitarea oricărui asociat, instanța de judecată poate lipsi persoana în cauză de dreptul de a administra și de a reprezenta SNC.

Concluzii

În urma celor analizate putem afirma că, societatea în nume colectiv fiind o formă a societăților comerciale, după modul de constituire este cea mai simplă de înființat și gestionat. Cu toate acestea, nu o recomandăm din punct de vedere al specificului răspunderii al acesteia, deoarece apare în raporturi ca persoană fizică. Astfel că, riscul pierderilor este suportat și de membrii asociați în formă nelimitată și solidară.

Referințe

1. ARDELEAN, GR. *Drept comercial*; Chișinău: Cartea Militară, 2019 (Tipogr. "Print-Caro").
2. ARDELEAN, GR. *Drept comercial; Curs universitar*. Chișinău: (Tipogr. <<Adriga-Vis>>), 2017.
3. CIOBANU, N. *Dreptul afacerilor: Curs univ*. Chișinău : CEP USM, 2014.
4. ROȘCA, N., BAIȘ, S. *Dreptul afacerilor*. Ch.: Î.S.F.E.-P. "Tipogr. Centrală", 2011
5. Biblioteca Digitala Online de Administratie si Management. [online]. [accesat 09.03.2023]. Disponibil: <https://administrare.info/domenii/drept/4607-societatea-%C8%8Bn-nume-colectiv>
6. Codul civil al Republicii Moldova, nr.1107-XV din 06.06.2002, In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 66-75 din 01.03.2019. [25.02.2023]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=135157&lang=ro#